

KULTURSKOLEPLAN

Frirum för livslångt lärande och drömmar

MÖNSTERÅS
KOMMUN

Barn och utbildningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till en Kulturskoleplan och revidera kulturskolans uppdragsbeskrivning enligt uppdrag från BUN 251217. Syftet med planen är att beskriva Kulturskolans roll i den kommunala verksamheten, samt att ligga till grund för utveckling på kort och lång sikt.

Antagen av:	Barn - och utbildningsnämnden
Datum:	2026-09-30
Giltighetstid:	2027-2030
Diarienummer:	2026/119
Dokumentansvarig:	Rektor Kulturskolan

Innehåll

1.Inledning.....	4
2.Kulturskolans grund.....	5
Vision.....	5
Uppdrag.....	5
Löfte till barn och unga.....	6
Kärnvärden.....	7
Styrdokument.....	8
3.Kulturskolan över tid.....	11
4.Kulturskolans utveckling.....	13
Kulturskolans utvecklingsområden 2027–2030.....	13
5. Uppföljning och utvärdering.....	15

1. Inledning

Du håller nu i Mönsterås kommuns Kulturskoleplan, ett gemensamt dokument skapat av Kulturskolan Mönsterås med röster från barn, unga och vårdnadshavare.

Varför en Kulturskoleplan? I takt med att regeringen via Kulturrådet sedan 2016 avsatt riktat statsbidrag till landets Kulturskolor så har Kulturskolan i Mönsterås sedan dess gjort en stor utveckling. Detta genom ett breddat utbud utifrån vad barn, unga och deras vårdnadshavare efterfrågat, med syfte att öka tillgänglighet, likvärdighet och bemöta fler målgrupper.

Kulturskolan har under några år kommit till ett vägskäl där både bredd och fördjupning samt flexibilitet och tradition tillsammans ska rymmas och organiseras inom samma ram.

Det är dags att skapa en tydlig samsyn kring uppdrag, mål och prioriteringar.

Syftet med planen är att stärka Kulturskolans långsiktiga förutsättningar för en stabil verksamhet och att tydliggöra verksamhetens inriktning framåt.

Planen kommer att användas för att fortsätta utveckla Kulturskolans verksamhet och trygga att barn och unga i Mönsterås kan mötas på lika villkor och utvecklas inom olika konstnärliga uttrycksformer i kommande decennier.

Utvecklingsområden och mål konkretiseras i årliga verksamhetsplaner och följs upp kvartalsvis i det systematiska kvalitetsarbetet.

2. Kulturskolans grund

Vision

Tillsammans Glädje Bredd — en kulturskola för alla.

Vår vision är en kulturskola där vi växer tillsammans, där glädje i kreativt utövande driver lärandet och där bredden i utbudet ger plats för alla uttryck och drömmar. Genom samarbete och delaktighet vill vi skapa en inkluderande miljö där barn och unga vågar utforska, hitta sin röst och utvecklas. Glädjen i mötet och i processen ska ge långsiktig inspiration — och bredden säkerställer att varje elev hittar sin väg in i kreativitet.

Uppdrag

Kulturskolans uppdrag beslutas av Barn - och utbildningsnämnden.

Kulturskolan ska vara ett kreativt frirum, en plats för nyfikenhet, glädje och utmanande lustfyllt lärande för alla Mönsterås kommuns barn och unga i åldrarna 0–19 år. I mån av plats kan vi också ta emot barn och unga från våra grannkommuner samt vuxna, dvs 20 år och uppåt, i enskild undervisning, för vuxenundervisning till högre avgift.

En plats där man får utforska sina förmågor tillsammans med andra, utvecklas som skapande individer och stärka sin tro på sig själv.

Kulturskolan ska vara en tillgänglig och trygg plats där man som elev möter skickliga pedagoger i konstnärligt lärande, musicerande och skapande. Barn och unga ska ha samma möjligheter att delta i vår verksamhet oavsett förkunskaper, familjens förutsättningar, bakgrund eller var man bor.

Kultur som får barn och unga att växa stärker hela Mönsterås kommun.

Löfte till barn och unga

Hos oss på Kulturskolan ska du få vara nyfiken, kreativ och modig. Här finns plats för dig, dina idéer och ditt sätt att uttrycka dig. Vi vill att du ska känna att du får prova nytt, utvecklas och ha roligt tillsammans med andra.

Hos oss ska du få upptäcka olika sätt att skapa – med musik, dans, teater, bild, ord, rörelse och mycket mer. Du ska få testa, öva och lära dig nya saker i din egen takt, med stöd av vuxna som tror på dig och vill hjälpa dig framåt.

Vi vill att du ska få hitta din egen röst och ditt eget uttryck. Det du tänker, känner och skapar är viktigt. I Kulturskolan ska du få använda din fantasi, följa din nyfikenhet och känna stolthet över det du gör.

Här ska du också få vara en del av en gemenskap. Du får träffa andra barn och unga, dela upplevelser, samarbeta och inspireras av varandra. Tillsammans kan ni skapa något som känns större än bara det du gör själv.

Vi vill att du ska våga ta plats, prova och tro på dina idéer – även när något känns nytt eller svårt. I Kulturskolan är det okej att testa s. Här får du växa både i ditt skapande och som person.

Konst och kultur väcker känslor, tankar, glädje och drömmar. Därför vill vi att Kulturskolan ska vara en plats där du får bli inspirerad, berörd och stärkt – och där du får växa med oss.

Kärnvärden

Vi i Kulturskolan arbetar i enlighet med det personalpolitiska programmet för chefer och medarbetare.

Vi arbetar för att dessa värden ska genomsyra vår verksamhet.

Elevfokus och delaktighet

- Vi utgår ifrån elevernas intresse och erfarenhet och uppmuntrar deras delaktighet som är åldersanpassad.

Förmåga

- Vi tror på allas förmåga och möter eleverna med utgångspunkt i deras egna förutsättningar och målsättningar.

Lärande

- Vi tillämpar en pedagogik som präglas av nyfikenhet, reflektion och tydlig återkoppling. Eleverna ska kunna se och förstå sin utveckling.
- Vi delar kunskap och erfarenheter med varandra och utvecklar kontinuerligt vår pedagogiska och konstnärliga kompetens.

Skaparglädje

- Vi uppmuntrar till utforskande och glädje i all vår verksamhet.
- Vi stimulerar eleverna genom att vara inspirerande förebilder.

Kvalitet och resurser

- Vi är välutbildade pedagoger som i god arbetsmiljö verkar i ändamålsenliga lokaler med lämplig utrustning. Undervisningen sker både på dagtid på grundskolorna och på eftermiddagar och kvällar i kulturskolans egna lokaler.
- Vi samverkar med andra kommuner, verksamheter, aktörer, föreningar och förvaltningar då behov och önskemål finns för att berika det vi ger till våra elever.

Utmaningar

- Vi ger våra elever möjlighet att delta i publika möten som konserter, uppvisningar och utställningar då det är en viktig del i lärandet.

Styrdokument

Barnkonventionen (svensk lag sedan 1 januari 2020)

Konventionens fyra grundprinciper — icke-diskriminering, barnets bästa, barnets rätt till liv och utveckling samt barnets rätt att bli hörd (artiklarna 2, 3, 6 och 12) — ska alltid beaktas vid tolkning och tillämpning.

Nedan följer praktiska konsekvenser för kulturskolan:

- verka för icke-diskriminering i avgifts- och intagningsrutiner i verksamhetssystem (art.2)
- väga barnets bästa i prioriteringar (art.3)
- säkerställa elevinflytande (art.12)
- göra kultur-aktiviteter tillgängliga för barn med funktionsnedsättning och minoriteter (art.23, art.30)
- kommunicera barnens rättigheter till personal och familjer (art.42).

Kulturskolerådets vision

Kulturskolerådet är kommunernas intresseorganisation för kulturskoleverksamhet där vi är medlemmar. Deras vision är ”Alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet”

Nationell strategi "En kommunal kulturskola för framtiden"
(Prop. 2017/18:164)

Strategins mål är att statens insatser ska främja en mer tillgänglig och jämlik kulturskola av hög kvalitet. Denna bygger på Kulturskoleutredningens betänkande SOU 2016:69 ("På egen grund") som särskilt betonar inkludering och kulturskolans särart.

Propositionen föreslår nationell samordning och stöd för kompetensförsörjning — exempelvis ett nationellt kulturskolecentrum och utvecklingsbidrag — för att möjliggöra dessa mål.

Vår kulturskoleplan omsätter dessa nationella riktlinjer i lokala mål och åtgärder för att öka tillgänglighet, höja kvaliteten och säkra långsiktig kompetensförsörjning.

Kulturskolans särart innebär att den är frivillig, konstnärligt inriktad, individcentrerad och kommunalt organiserad — ett pedagogiskt komplement till skolan som behöver lokalt huvudmannaskap tillsammans med riktade nationella stöd för att bli mer jämlik och tillgänglig.

Mönsterås kommuns strategiska utvecklingsområden

Här nedbrutet på verksamhetsnivå utifrån de fyra områdena:

En attraktiv och levande boendekommun

- Kulturskolan stärker kommunens utbud för barnfamiljer och bidrar till att Mönsterås upplevs som en kommun där barn kan växa upp med ett levande kultur- och föreningsliv.

Goda framtidsförutsättningar för barn och unga

- Kulturskolan stärker barns kompetenser, självkänsla och framtidstro genom progression, vuxenstöd och positiva sammanhang.

Framgångsrikt arbete för ett hållbart liv i god miljö

- Meningsfull, trygg och regelbunden verksamhet är hälsofrämjande och förebyggande, och kan minska risk för isolering/utanförskap.

Engagerad och effektiv kommun

- Kulturskolan är en kommunal tjänst med tydlig invånarnytta. Med tydliga rutiner och regelbunden uppföljning i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete kan därmed kvalitet säkras utan tung administration.

Skollagen (2010:800 3 kap. 2 §)

"Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål."

Kulturskolan är en kommunal utbildningsverksamhet och regleras inte som en egen skolform i skollagen, men vår verksamhet samverkar nära med grundskola och utformas i enlighet med de mål och principer som uttrycks i lagen.

Kulturskolans estetiska lärande bidrar med en viktig del i elevernas språkutveckling, motivation och samarbetsförmåga som därmed bidrar till ökad måloppfyllelse i skolan.

1. Prioritera barns och ungas tillgång till kultur — regional prioritering

HUR: Kulturskolans arbete bidrar till Region Kalmar läns prioritering att stärka barns och ungas tillgång till kultur genom vårt breda utbud.

2. Bredda deltagande och ökad tillgänglighet

HUR: Vi arbetar för ett breddat deltagande genom att ge möjlighet till avgiftsbefrielse, prova-på-aktiviteter och flexibla undervisningsformat i linje med regional målsättning om ökad tillgänglighet.

3. Samverkan med skolor och kommuner — regional samordning/partnerskap

Kulturplanen och kultursamverkansmodellen bygger på dialog och samverkan mellan region, kommun och det professionella kulturlivet.

HUR: Kulturskolan, genom vår barnkultursamordnare, samverkar med kommunens skolor och Region Kalmar läns kulturinstitut för att realisera gemensamma mål om kultur i skolan och inkluderande kulturinsatser.

4. Stöd för professionella kulturskapare och kompetensförsörjning

HUR: Vi håller oss uppdaterade samt prioriterar fortbildning och samarbeten med bland annat musikhögskolor och nationellt kulturskolecentrum för att stärka kompetensförsörjningen och kulturskolans kvalitet.

5. Inkludering av minoriteter, mångfald och funktionsvariationer

HUR: Verksamheten anpassas för att nå alla barn oavsett språk och barn med funktionsnedsättning i linje med regionens mål om breddat deltagande.

6. Kulturarv och lokala identiteter — projekt och skolsamarbeten

HUR: Kulturskolan, genom barnkultursamordnaren och det utbud som ges alla elever i grundskolan, använder kulturarv och lokala berättelser i ämnesövergripande projekt tillsammans med skolor och olika kulturaktörer.

7. Koppling till kultursamverkansmodellen (statsbidrag och regionala prioriteringar)

HUR: Kulturskolans utvecklingsinsatser tar hänsyn till Region Kalmar läns kulturplan som underlag för regionala och statliga utvecklingsmedel. Exempelvis länets nya Kulturskolesamordnartjänst som sedan våren 2026 tillsatts för att jobba med dessa 7 mål.

3. Kulturskolan över tid

Historik

Kulturskolan är en institution som funnits i olika former runtom i Sverige sedan 1940-talet. Den är en grundsten i den kulturella infrastrukturen och musikexporten. Över tid ökade förväntningarna på musikskolorna och blev en del i välfärdsbygget, den blev också en rekryteringsbas för orkestrar och en estetisk bildning för allmänheten.

Mönsterås kommunala musikskola bildades 1970 i samband med kommunsammanslagningen mellan Ålem och Mönsterås. Det fanns en stark lokal blåsmusik - och orkestertradition som präglade tjänsteorganisationen, något som har följt med under många år.

Verksamheten har sedan dess varit en viktig del av kommunens utbildnings -, kultur – och fritidsutbud.

Nuläge

Vi tillhör Barn - och utbildningsförvaltningen och är sedan 2021 en kulturskola där vi har kurser inom många olika kulturområden och erbjuder ett brett kursutbud - instrument & kör, dans & balett, slöjd, måleri, filmskapande och musikproduktion. För att svara an på den efterfrågan som finns från barn och unga så har vi från och med höstterminen 2026 skapat kurser i dataspel & spelsäkerhet, lera och teater.

Den största delen av verksamheten är de långa terminskurserna, som möjliggör kontinuerligt lärande och utveckling. Öppen verksamhet, som alltid är avgiftsfri, bedrivs i mån av tid och resurser till största under lov - bland annat sommarkulturskola.

Trots minskat elevantal i kommunen så ligger vi på en stadig nivå av elever och har inte märkt av någon minskning, tvärtom ökar antalet bokade platser. Vi har i början av HT-26 285 elevplatser vilket motsvarar 11 % av kommunens antal barn och unga mellan 0–19 år, rikssnittet i åldrarna 6–19 år är 10–13%.

Av det totala antalet kurser är 56 % instrumentkurser medan 44 % är övriga kurser.

Könsfördelningen är 57% flickor och 43% pojkar.

Vår kulturskola är ansluten till Fritidskortet, vi har avgiftsfri uthyrning av instrument samt möjlighet att ansöka om avgiftsbefrielse, allt för att öka tillgängligheten att kunna delta.

För yngre elever som valt ett instrument så sker undervisningen på elevens skola, tid för detta sker i nära samverkan med berörd klasslärare. För äldre elever från åk 7 sker undervisningen i våra egna lokaler tillsammans med alla övriga ämnen, förutom teaterkursen som erbjuds i Blomstermåla Folkets hus. Detta efter önskemål från kommuninvånare som efterfrågat kvällsverksamhet även i södra kommundelen.

Det råder ingen tvekan om att de som tar del av Kulturskolans verksamhet har stor glädje av den. Det ser pedagogerna dagligen i sina möten med eleverna och det syns också i vår årliga elev - och vårdnadshavarundersökning som visar på höga värden kopplat till hög kvalitet.

Utmaningen för Kulturskolans fortsatta utveckling är att göra utbudet än mer tillgängligt, jämlikt och relevant för alla barn och unga i vår kommun. Vi ser att pojkar fortfarande är underrepresenterade trots att deras antal har ökat efter att vi anpassat utbudet. Samma mönster gäller för äldre barn och ungdomar samt för barn och unga med funktionsnedsättning.

4. Kulturskolans utveckling

Kulturskolans utvecklingsområden 2027–2030

För kontinuerlig uppföljning är dessa områden del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete (SKA). Varje kvartal har sitt område, dessa analyseras och beskrivs med åtgärder vilka delges nämnden i juni och december.

Hur och när åtgärder och rutiner ska genomföras beskrivs mer utförligt i den årliga verksamhetsplanen. Denna genomförs efter att kulturskoleplanen börjat gälla.

Alla fyra utvecklingsområden arbetas med kontinuerligt och långsiktigt som ett pågående arbete.

1. Hög kvalité

MÅL: Kulturskolan ska ha den kompetens som behövs för att arbeta i enlighet med kulturskoleplanen, hålla hög kvalité och bredd

Kulturskolan ska erbjuda undervisning och konstnärlig verksamhet av hög pedagogisk och konstnärlig standard med systematiskt kvalitetsarbete som säkerställer utveckling över tid.

Kvalitet innebär både lärarkompetens, dokumenterad progression av undervisningen, som också kommuniceras till vårdnadshavare och elever, och fungerande arbetsprocesser för kollegialt lärande och återkoppling.

ÅTAGANDEN: Följs upp i första kvartalet.

- Vi säkerställer hög pedagogisk och konstnärlig kvalitet genom årlig kompetensutveckling, systematisk genomgång av kursutbudet och återkopplingsrutiner tex i samband med lektionsbesök chef/medarbetare eller kollegial observation mm.
- Årlig enkätundersökning till alla vårdnadshavare och elever

2. Delaktighet och inflytande

MÅL: Kulturskolans arbete tillsammans med andra ska stärka barn och ungas möjligheter till ett liv med kultur och ta tillvara deras egna röster

Målet är att barn och unga ska ges verkligt inflytande över innehåll, arbetssätt och prioriteringar i kulturskolan så att verksamheten speglar ungas egna röster och behov. Delaktighet innebär strukturerade former för medskapande och löpande feedback som leder till konkreta förändringar.

ÅTAGANDEN: Följs upp i andra kvartalet

- Vi stärker ungas inflytande genom elevrepresentanter i vår elev – och föräldraförening RUM (riksförbundet unga musikanter), samverkan med fritidsgården Play i samskapande projekt där unga medverkar från idé till genomförande och lättillgängliga feedbackkanaler.

3. Synlighet och kommunikation

MÅL: Kulturskolan ska vara attraktiv för och känd av alla barn och unga inom vårt åldersspann

Kulturskolan ska vara tydlig, lätt att upptäcka och informera målgrupperna om vilka möjligheter som finns — kommunikation ska vara målgruppsanpassad och nå skolor, familjer och unga där de är.

Synlighet handlar om både aktiv marknadsföring (öppet hus, skolbesök, sociala medier) samt att återge elevberättelser som visar verksamhetens bredd och hur det är att vara elev hos oss.

ÅTAGANDEN: Följs upp i tredje kvartalet

- Vi ökar synligheten med en årlig kommunikationsplan, målgruppsanpassat informationsmaterial, skolbesök och regelbundna öppet hus/prova-på-dagar.

4. Tillgänglighet och likvärdighet

MÅL: Kulturskolan ska vara tillgänglig för alla som vill delta.

Ett mätbart mål är att antal elevplatser i förhållande till kommunens antal barn och unga hålls inom rikssnittet, för närvarande 10–13%. (Mönsterås kulturskola 11%)

Tillgänglighet betyder att kulturskolans erbjudanden är möjliga att delta i för alla som vill — ekonomiskt, fysiskt och organisatoriskt — och att hinder aktivt identifieras och åtgärdas.

Vilket innebär att arbetet omfattar ekonomiska stödformer, geografisk närhet, samarbete med skolor, fysiska anpassningar och pedagogiska anpassningar för elever med särskilda behov.

ÅTAGANDEN: Följs upp i fjärde kvartalet

- Vi förbättrar tillgängligheten via behovsbaserade avgiftsreduceringar, undervisning nära eleverna genom samverkan med skola och fritidshem, åtgärder för fysisk och pedagogisk tillgänglighet samt lättillgänglig utlåning av instrument och utrustning.

5. Uppföljning och utvärdering

Kulturskoleplanen ska utvärderas och revideras inför varje ny mandatperiod (2030, 2034 osv), eller oftare om behov finns. Ansvarig är kulturskolans rektor. Detta görs tillsammans med pedagoger och barn och unga i verksamheten.

Inför varje nytt kalenderår tar verksamheten fram en handlingsplan/verksamhetsplan för kommande terminer, denna utgår ifrån Kulturskoleplanen och dess mål och åtaganden.